

Fotoğraflar: YAVUZ ÖZDEN

Ankara'da bir evden merhaba

MÜNEVVER ELİF

HÜLYA AVTAN

hulyavtan@gmail.com

Dinleyicilerini yakın tarihimizin dönemin basınında çokça ses getiren kriminolojik vakalarıyla buluşturan Münevver Elif'in podcast'i "Ankara'da Bir Ev", Sel Yayınları etiketiyle kitap oldu. Biz de yazarıyla bu yolculuğu konuştuk.

Milliyet SANAT Haziran 2025

“Burada Milliyet’e teşekkür etmem lazım. Milliyet arşivinin internet ortamında ulaşılabilir olması için emek veren herkes ‘Ankara’da Bir Ev’in bir ortağıdır.”

Bundan üç sene evvel kulaklarımıza bir ses çalındı “Ankara’da bir evden merhaba”. Yayın dünyasındaki ismiyle Münevver Elif’in, dinleyicilerine yakın tarihimizden tuhaf, trajik ve bir o kadar da şaşırtıcı gerçek olayları anlattığı “Ankara’da Bir Ev” podcast serisinin açılış cümlesiydi bu. Titiz bir araştırma sürecine dayandığı her hâlden belli bu gerçek suç dosyaları zaman içinde tıpkı yayıncısı gibi tutkulu bir dinleyici kitlesine ulaştı. En sonunda Sel Yayınları aracılığıyla bir kitaba dönüştü. Bu vesileyle beklentisiz ve hayli mütevazı başlayan bu projenin üreticisi, ‘gizemli’ sesi ve artık yazarıyla bir araya geldik.

Gerçek isminiz de dahil sizinle ilgili çok az şey biliyoruz. Böylesini tercih etmeniz sebebi nedir ve bu gizliliği muhafaza etmek zor olmuyor mu?

Başlarken devam edeceğimi bilmiyordum hatta benim için iki-üç bölümden sonra bırakacak olmam daha kuvvetli bir ihtimaldi. Ama araştırıp bir şeyler keşfetmek, sonra bunları anlatmak, birilerinin de dinlerken benim öğrendiğimde duyduğu heyecanı duyması çok çekici geldi. Aslında henüz kimse dinlemiyorken bile ben arka arkaya bölümler yüklüyordum. Günün birinde keşfedenler oldu ve devam etti. Bundan ötürü müstear bir isimle başladım. Münevver Elif adı benim keyif aldığım şeylerle uğraşırken kullandığım bir isim. Bu isimle kendi çapımda amatör öyküler de yazmıştım birkaç yıl önce. Sonra da öyle kaldı. Gizliliğimi muhafaza etmek için özellikle uğraşmıyorum ama zaten sosyal medyada da görünür bir insan değildim öncesinde. Bir sosyal medya hesabım yok, fotoğraf çekme ve sürekli paylaşma alışkanlığım yok. Bunlar bugünün normali olduğu için sanki ben gizleniyormuşum gibi görünmesine neden oluyor.

“Ankara’da Bir Ev” yakın tarihimizden trajik, ürkütücü, garip olaylara dair bir araştırma serisi. Bunun ortaya çıkışından teşekkür bölümünde kısaca bahsediyorsunuz. Ancak bunu sizden dinleyebilir miyiz?

Tamamen bir anlık karar sonucu ortaya çıktı. 2022 yazında podcast nedir onu keşfettim. İzlemekten çok dinlemeyi severim, bu yüzden radyo tiyatrosu hayranıyım. Podcast mantığı biraz o havayı verdi bana. Ama dinlediğim yayınların sürekliliği olmuyordu, eksikliğini hissediyordum. Aralık 2022’de bir gün “Acaba ben de yap-

“Ankara’da Bir Ev”
Münevver Elif
Öykü
Sayfa Sayısı:
296
Liste Fiyatı:
176,12 TL
Yayınevi:
Sel Yayınları

bilir miyim?” deyip, internette şöyle bir dolaştım. Çok fazla teknik gereksinime ihtiyaç duyulmadığından denemeye karar verdim. “Peki ne anlatabilirim?” sorusuna “Ben ne dinlemeyi seviyorsam onu,” diye cevap verdim ve gerçek suç kategorisini biraz kendime uyarladım. Türkiye’den yıllar önce-sine ait bilinmeyen olayları anlatabilirdim. Buna karar verdiğim ilk gün de Tepede İki Ceset bölümünü yaptım. 16 Aralık 2022 akşamıydı. Kimse dinlemedi. Birkaç arkadaşına yolladım, onlar bile tamamını dinlemedi. Ama benim hoşuma gitmişti, özellikle de araştırma kısmı. Sonra haftada bir, bazen iki günde bir yeni bölümler hazırladım. Çünkü bir olayı araştırırken başka olaylara rastlıyordum. Şu anda başından itibaren podcast için tuttuğum 11 defterim var. Olayları notlar olarak araştırmak, sonra kurgulamak ve sunmak bana çok keyifli geldi. Bir süre geçtikten, birkaç bölüm biriktikten sonra da dinleyiciler ortaya çıktı. Ankara’da bir evden anlattıklarımı Bitlis’ten, İzmir’den, İstanbul’dan, Almanya’dan dinleyenler olduğunu zamanla fark etmek beni daha da şevklendirdi ve bugüne kadar geldi.

Gerçek suç türüyle bu seriye başlamadan evvel ilgili miydiniz? Onu sizin için ilginç kılan tarafları neler?

Evet, fakat kendi programımın türünü sadece gerçek suç olarak nitelendiremem. Bilmediğim şeyleri keşfetmek ve bugünle bağlantı kurabilmek beni daha çok içine çekti. Ayrıca sadece suçlardan değil Üsküdar vapuru faciası, 1939 Erzincan depremi, denizaltı kazaları, 1957 Ankara sel felaketi gibi konulardan da bahsettim. Bir de ruhçuluk bölümleri var. Bir sınır çizerek sadece gerçek suç demek zorlanıyorum o yüzden.

“Tesadüfen kitap okumayı çok severim”

Bilhassa son zamanlarda sizin takip ettiğiniz dinlemeyi sevdiğiniz podcast’ler ve okumayı sevdiğiniz kitaplar hangileri?

Devam etmiyor ama “Bir Suç Meselesi” kesinlikle favorimdi ve bana ilham oldu. Tesadüfen kitap okumayı çok severim. Yani bir sahafa girip bundan 70 yıl önce çıkmış, bir daha baskı yapmamış, kaybolup gitmiş kitapları keşfedip okumak bana keyif veriyor. Bu şekilde daha sonra en sevdiğime dönüşen birçok kitap keşfettim. Ama tüm kitaplarını okuduğum ve kütüphanemde özel raflara sahip birkaç yazar var. Bunlar Hüseyin Rahmi Gürpınar, Gürsel Korat, Louise Ferdinand Celine, Alejandro Zambra, Barış Bıçakçı.

“Ankara’da Bir Ev” her ne kadar yakın tarihimize bakıyor olsa da zamanın ruhunu çok iyi yakalayan bir çalışma. Podcast serisiyle başladı, sosyal medyayı bir araç olarak kullanıyor, şimdi bir kitaba dönüştü. En başından böyle olmasını hayal ediyor muydunuz? Ve bu nasıl hissettiriyor?

Aslında bölümleri hazırlarken topladığım kaynaklara bakarak “Bu bölümler kitap olsa ne güzel olur,” di-yordum. Çünkü sürenin kısıtlı olması nedeniyle her şeyi anlatamıyordum, vazgeçmek zorunda kaldığım ifadeler, haberler oluyordu. Kitap bu açıdan beni çok rahatlatmış. Hazırladığım

bölümlerde çıkardığım kısımları ekleyebildim. Benim gibi "Bu bölümlerden bir kitap olur," diye düşünen kişilerden kitap teklifi almak tabii beni çok mutlu etti. Hazırlık kısmında insan pek bir şey anlamıyor ama basılıp elime alınca hissettiğim duyguyu tarif edemem.

Araştırmalarınızı yaparken kaynaklara ulaşmak zor oluyor mu? Nasıl bir yol izliyorsunuz?

Evet zor oluyor ama bir yandan da peşinden koşmak, bulma heyecanı yaşamak çok keyifli. Bana bazen "Anlattığınız olayları veya kişileri internette arattık bir şey çıkmadı. Acaba hayal ürünü mü?" diye mesajlar geliyor. Artık internette olmayan kişiler yaşamamış sayılıyor sanki. İnternetteki haberlerden, forumlardan hatta bazen

Facebook'tan bile ipuçları bulduğum oluyor ama bunlar beni nereye bakmam gerektiği konusunda yönlendiriyor. Mesela Kayıp Kız Ayla'yla ilgili internette neler var diye baktığımda Facebook'ta bir yorumda "Bir de Oya diye bir kız vardı. O kaybolduktan sonra annem çok korkmuş, sokağa yalnız çıkmama izin vermemişti," gibi bir yorum görmüştüm. Oya'nın kaybına dair internette başka hiçbir şey yoktu. Adını o zaman defterime kaydedip daha sonra araştırmış ve bir bölüm yapmıştım. Yani internet çoğu zaman yol gösterici oluyor ama araştırma kısmını online ve kütüphanede gazete tarayarak yapıyorum. Burada Milliyet'e teşekkür etmem lazım. Milliyet arşivinin internet ortamında ulaşılabilir olması için emek veren herkes "Ankara'da Bir Ev" in bir ortağıdır. Eğer bölümde bahsettiğim kişiler ünlüyse anı kitapları da çok işime yarıyor. Bunun

Münevver Elif: "Kitapta podcast'te anlattıklarım genişletilmiş şekilde yer aldı."

için de genelde sahafları ziyaret ediyorum çünkü baskısı olmayan kitaplar oluyor genelde.

Sizi en çok uğraştıran ya da size en ilginç gelen dosyalar hangileriydi?

Beni en çok uğraştıran bölümler yazı dizilerinden yaptığım "Kadın Avcısı Eyüplü Halit", "Ben Bir Tımarhane Kaçkınıyım", "Ruhi Bey'in Defteri" gibi bölümler oldu. Onların arasında da "Dolandırıcılık Şampiyonu Mahmut Saim" in yeri ayrı. 1940'larda kaleme aldığı anıları aylarca arkası yarın olarak gazetede yayımlanmış. Bunları bir sıraya koyup, hangi kısımları kullanıp kullanmayacağıma karar vermek zor olmuştu. Zaten hemen arkasından ikinci bölümü yapmıştım. Bu arada en sevdiğim bölüm "Dolandırıcılık Şampiyonu Mahmut Saim" in ikinci bölümüdür. Bir de bazı bölümler var ki manevi tatmini benim için çok yüksek oluyor. "Hizmetçi Kız Cinayeti", "Sandık Cinayeti" ve "Kızıltoprak Cinayeti" bölümlerini sayabilirim. "Hizmetçi Kız Cinayeti"nde 16 yaşında öldürülen bir çocuk var. Kimsesiz, kimse peşine düşmemiş, bir kimliği bile yok. Katili arkasından şöyleydi, böyleydi diyerek ceza indirimi almaya çalışıyor. İsteddiği oluyor da. Birkaç yıl sonra o hayatına kaldığı yerden devam ederken hizmetçi kız olarak adlandırılan 16 yaşındaki çocuk hiç yaşamamış gibi unutuluyor. 75 yıl sonra onu bulup çıkararak anlatmak, hikâyesini duyurmak başka türlü bir tatmin vermişti bana. "Bak 75 yıl sonra insanlar hikâyeni dinledi, seni anladı, senin için üzüldü, rahat uyu," diyormuşum gibi geldi.

Kitaptaki vakaların her biri birbirinden tuhaf ve şaşırtıcı. Benim aralarında en ilgimi çeken sanırım Berber Hayri ve Muazzez Öğretmen dosyaları oldu. Siz bu dosyaları seçerken nasıl bir yol izlediniz, bunları tercih etmeniz sebebi neydi?

İdamlar, özellikle de halka açık idamlar ilgimi çektiğinden gerçekleştiği dönemde en çok konuşulan, ilgi gören idamlara yöneldim. Bu noktada Berber Hayri ön plana çıktı. İdamını İstanbul halkı günlerce meydanlarda sabahlayarak beklemişti. Öyle ki halkın bu idam izleme hevesi Aziz Nesin'in "Surname" kitabına ilham vermişti. Ben de bunu bir bölüme dönüştürmeye karar verdim. Kitap fikri doğunca da mutlaka Berber Hayri yer almalı dedim. Muazzez Öğretmen olayına başka bir konu araştırırken tesadüfen rastladım, not ettim ve daha sonra dönüp araştırmaya başladım. Birçok yönden beni de etkileyen bölümlerden biri oldu. Yıllarca aranmış, bulunamamış, sonra unutulmuş. 40 yıl sonra onu anlatmak ve hatırlatmak faydalı bir şey yaptığımı hissettirdi. Bu arada kitapta podcast olarak anlattıklarım genişletilmiş şekilde yer aldı. Muazzez Öğretmen olayına dair kitapta çok daha fazlası var. **MS**